

Entre anxoves i literatura

La Vila del Llibre de L'Escala ha celebrat el Premi d'Honor d'Enric Casasses

— Arnau Lladó Sedó

02/03/2020

Estibes i torres de llibres apilats juntament amb feixos de manuals i opuscles amuntegats en maletes *vintage* envaïen els diferents establiments de la costa escalenca. Representaven la icònica imatge del festival i donaven la benvinguda a la segona edició de la Vila del Llibre, aquesta vegada assentada al municipi empordanès. Després de la darrera edició celebrada a Cervera el passat mes d'octubre, L'Escala ha congregat un nombre elevadíssim d'espectadors que venien a gaudir de les novetats editorials que se'ls oferien i de les xerrades i coHoquis de crítics i escriptors.

Enric Casasses a L'Escala | © Emilio Castro Vila del Llibre

"No em condemneu sense llegir-me" foren les paraules que digué Aurora Bertrana i que Rosa Vilanova pronuncià a la taula rodona de la Mediterrània, diumenge al migdia a la Galeria Port 25, a propòsit del cicle d'*Empordaneses universals*. Vilanova, acompanyada de superbes dones com Margarida Casacuberta, que presentava el seu assaig sobre *Víctor Català, l'escriptora emmascarada* (L'Avenç), o Anna Perera, directora adjunta de la Càtedra de Patrimoni Literari Maria Àngels Anglada – Fages de Climent de la Universitat de Girona, que ha publicat, amb Mariàngela Vilallonga, *El llegat de Maria Àngels Anglada* (Universitat de Girona), dissertà sobre aspectes curiosos i captivadors de la traducció que ella mateixa havia conduït d'*Entre dos silencis* (Club Editor), d'Aurora Bertrana, una de les primeres novel·les europees a abordar la Resistència francesa durant la Segona Guerra Mundial. Gemma Garcia, d'Edicions ViteHa, que ha publicat obres de les tres autores de les quals tractava la taula rodona, conclouïa l'acte aürtant al públic, dient que "el que havia d'explicar era prosaic: Per què hem d'editar els clàssics moderns? Per què no s'havia fet abans? Per què s'ha fet? Per què hem de continuar fent-ho?"

Una hora més tard ens esperava, a la sala Víctor Català de l'Alfolí de la Sal, un dels actes més anhelats de la diada: el recital poètic del flamant guanyador del Premi d'Honor de les Lletres Catalanes, Enric Casasses. La cambra estava plena de gom a gom i els assistents l'esperaven ansiosos.

L'eclèctic poeta –així és com li agrada que el descriguin, abans d'optar pel tòpic adjectiu 'rapsode'– havia aplegat un nombre eminent d'oients, fent que hi hagués gent que fins i tot es quedés fora la porta escoltant-lo. Vestit amb una jaqueta esgrogueïda i un farcell carabassa lligat al coll, que no destacaven pas per damunt la seva distingida cabellera nívia i cendrosa, el poeta prosista començà recitant un poema escrit durant la vaga de la gana que realitzaren els presos polítics catalans. Sota la mirada atenta de Caterina Albert, Casasses presentava el seu últim poemari, *El nus la flor* (Edicions Poncianes), i ens convidava a acompanyar-lo en un viatge per la seva casuística personal, la qual n'és el fil temàtic d'aquest poemari gens ortodox.

Conversa sobre Empordaneses universals | © Emiliano Castro La Vila del Llibre

El seu posat de narrador d'històries convidava a l'espectador a gaudir cada paraula que abocava. Es fornía d'anècdotes de la seva infància per atrapar el públic i endinsar-lo més al contingut de les seves poesies, moltes de temàtica escalenca. "No dir el sentiment explícitament, que se sàpiga", és algun dels consells que llençava, fruit de la seva llarga trajectòria i experiència. Casasses comentava que molts fragments de les seves poesies són pures invencions, producte de la seva imaginació, amalgamades amb elements reals. Casasses oferia reflexions amenes a un públic incansablement disposat a escoltar-lo. "La revolució vindrà desorganitzada o no vindrà".

A la tarda tenia lloc, també a la Galeria Port 25, la conferència del cicle mobilitat, titulada *Pla, de viatge*, a càrrec del filòleg Xavier Pla. Entre parets blanques atapeïdes de quadres, Núria Esponellà, comissària de l'Escala Vila del Llibre, iniciava l'acte.

Xavier Pla va anar dibuixant al llarg d'una hora un viatge literari pels racons on el mestre Josep Pla va anar viatjant com a corresponsal. Situats al primer terra que l'escriptor trepitjà de l'Escala, Xavier Pla ens relatà les vivències d'un cosmòpolita d'esperit aventurer i contrabandista, totalment contrari a la imatge de l'home reclòs al seu mas de Llofriu –cultivada per ell mateix.

Pla reconegué que hi ha gent que li ha dit que viatja amb les guies de viatge que va escriure l'escriptor ara fa més de setanta anys, i que a dia d'avui encara són vàlides, ja que tenia una capacitat d'abstracció feroç, i tendia a entendre les coses des de la proximitat. "Era un home que teoritzava, intentava vendre una certa imatge d'un home que no havia reflexionat sobre les coses. Volia fer-nos creure que els viatges han passat per casualitat, sense res planificat" deia el professor de la UdG.

Xavier Pla parla sobre Josep Pla a la Vila del Llibre de L'Escala | Foto de Emilio Castro La Vila del Llibre

Segons Pla, el que més interessava al mestre pragmàtic era el que succeïa al carrer, i es definia a ell mateix com "un pagès que escriu, un rústic sofisticat per la cultura". El moviment i el desplaçament era la finalitat de les seves obres; era un observador de la vida social, sense ell voler-s'hi integrar. Vencedor ideològic però fracassat literari, creia que "entaforar-se en un poble i convertir-lo en el centre del món" era una sublim filosofia del món. Xavier Pla tancava l'acte amb un col·loqui, on va atendre a preguntes lligades a la biografia de l'escriptor.

La Vila del Llibre de l'Escala ha tancat una edició segellada per l'empremta del flamant Premi d'Honor, amb un programa ple d'activitats (tallers, presentacions, espectacles musicals...) i de celebritats com Marta Pessarrodona, Laura Rosel o l'eminent *gastrògraf* Jaume Fàbrega. Les barraques llenyoses i lluminades per una garlanda de bombetes lleonades harmonitzaven l'àgora del festival i deixaven que aquell mercat d'editorials cobrés vida pròpia i atragués els amants més curiosos i lletraferits.